

สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

จาริตา สกลภัทรสกุล

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1"

ของ ชาริตา สกมลภัทรสกุล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้วิจัย	จาริตา สกลภัทรสกุล
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศนะ ศรีปัดดา
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	การบริหารวิชาการ, การบริหารหลักสูตร, โรงเรียนขยายโอกาส

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยวิธีดำเนินการวิจัย มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ชั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า 1) ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา 2) ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามบริบทและความถนัดของนักเรียน 3) ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปี 4) ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ผู้บริหารควรกำหนดการวางแผนและจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ 5) ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผนและวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT)

Title	THE STATES AND GUIDELINES OF SCHOOL CURRICULUM ADMINISTRATION IN EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER OF TAK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1
Author	Tharida Sakolpattarasakun
Advisor	Assistant Professor Tussana Siputta, Ph.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2022
Keywords	Academic Administration, Curriculum Administration, Opportunity Expansion School

ABSTRACT

The research aimed to study the states and guidelines of school curriculum administration in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1. There were two steps of the research, the first step was to study the states of school curriculum administration in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1. The samples used in the research were 217 school administrators, directors of academic subdivision and teachers in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1 and the tool used to collect data was rating scale questionnaires. Then data was analyzed by some statics such as frequency, percentage, mean and standard deviation. The second step was to study the guidelines of school curriculum administration in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1. The informant group was 3 experts acquired by purposive sampling. The data were collected by Interview and were analyzed by content analysis.

The results of this research were as follows;

1. The states of school curriculum administration for developing learning achievement in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1, was at high level in 5 steps when considering each step, it demonstrated that the planning and implementation of the curriculum at high level, follow by the using of curriculum, improving and developing the process curriculum management, the preparation of the curriculum, and the evaluation and respectively of curriculum was low level.

2. The guidelines of school curriculum administration for developing learning achievement in Educational Opportunity Expansion Schools Under of TAK Primary Educational Service Area Office 1 found that 1) Preparation of educational institution: School administrators and teachers should perform public relations activity to advertise the curriculum 2) Make a curriculum: School administrators should support teachers for design instruction according to their student context and aptitude 3) Curriculum implementation: School administrators and teachers should perform budget preparation plan 4) Supervision, monitoring and evaluation: School administrators should plan and perform report on supervision, monitoring and evaluation at least one session per semester. To use the results of supervision to improve learning management methods 5) Improvement and development of curriculum: School administrators and teachers should plan and SWOT Analysis to their school context.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ เมตตากรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือจนการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัทธิพร เขาวนชัย อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และดร.ชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จนมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ภูธณภัส พุ่มไม้ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตากพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ดร.ภูรินทร์ ชนิลกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านพบพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และนายจิระพงษ์ สุริยา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอุ้มผางพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จนสามารถ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณะครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามจนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนายบุญเลี้ยง และนางวิณา สกลภัทรสกุล บิดาและมารดาของผู้วิจัย ครอบครัวของผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 33 ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในการจัดทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระในทุกด้านเป็นอย่างดีจนเสร็จสมบูรณ์

ธาริตา สกลภัทรสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร.....	13
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	39

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	39
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	45
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	48
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	51
ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	61
บทที่ 5 บทสรุป.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม.....	82
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	27
ตาราง 2 ข้อมูลสถานศึกษาจำแนกตามอำเภอและระดับการจัดการศึกษา.....	31
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายบริหาร งานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	40
ตาราง 4 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	47
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม	51
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา.....	52
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	54
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน	56
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร.....	58

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการ
 บริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาดาก เขต 1 ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร.....60

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยาย
 โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1.....68

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ยึดหลักมีเอกภาพ ด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้ มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งหลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคม คุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพต่อไป (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ นั้น หัวใจสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การงานบริหารงานวิชาการ (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2561) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายงานบริหารวิชาการไว้ทั้งหมด 17 งาน ซึ่งงานบริหารวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษา โดยงานที่สำคัญในขอบข่ายงานบริหารวิชาการคือ งานบริหารหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะในเด็กที่เป็นความหวังของประเทศชาติ ที่ต้องการให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยหลักสูตรช่วยให้ได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่เอาตัวเอาเปรียบสังคม และสามารถเจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติได้ต่อไปในอนาคต (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2556) การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือน

การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกิดจากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พบประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และการพัฒนาและการใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารหลักสูตรในยุคปัจจุบันมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shift) จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ และแนวปฏิบัติใหม่ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา เป็นการบริหารที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุน ต่างๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 31

โรงเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สํารวจสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดตามระเบียบบริหารราชการ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในปีการศึกษา 2562 – 2564 ลดลงอย่างต่อเนื่องโดยตลอดทุกรายวิชาที่ทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งเป็นผลสะท้อนปัญหาของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะในงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลมาจากขาดการส่งเสริม พัฒนางานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จึงส่งผลทำให้ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) มีคะแนนลดลง อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้ศึกษาเพื่อวิจัยเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ พบปัญหาด้านการบริหารหลักสูตรคือ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบท ความต้องการของนักเรียนและชุมชน แผนการจัดการเรียนรู้ของครูยังไม่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แผนการเรียนรู้ไม่บูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการวางแผนนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการจัดทำเผยแพร่การประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1, 2561)

จากปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุน และประกอบการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและนำไปเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ในงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ให้มีประสิทธิภาพได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 แบ่งวิธีการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน
4. ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร
5. ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 31 โรงเรียน จำนวน 487 คน

ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 217 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ขั้นตอนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ขั้นตอนนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน 4) ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นประเด็นการสัมภาษณ์ โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละชั้นมากำหนดเป็นข้อคำถามในเครื่องมือ เพื่อหาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ทางด้านบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล ทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) รางวัลสถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านวิชาการหรือด้านการบริหารจัดการ ระดับเหรียญทอง

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

นิยามศัพท์

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผนใช้งานหลักสูตร หรือการวางกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ อย่างเป็นระบบในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ซึ่งจำแนกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการสร้างความตระหนักเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ ครู ผู้ปกครองและชุมชน พัฒนาบุคลากรในการให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเพื่อขอความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา

1.2 ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา วิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การกำหนดสาระรายปี รายภาค และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) ตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน

1.3 ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน หมายถึง ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนตามแผนงานตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ถูกต้อง ครูผู้สอนสอนตรงกับความรู้ความสามารถและลักษณะงาน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดทำและพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลายทันสมัยและจัดระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียนได้ชัดเจนและถูกต้อง พร้อมรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง

1.4 ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ การกำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตรโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน วัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น สร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จัดระบบกำกับ ติดตามและประเมินผล ทำแผนนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน สม่าเสมอ การวิเคราะห์ สรุปและมีการจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

1.5 ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตามผลการประเมินการใช้หลักสูตร มาวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

3. โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

5. ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หรือครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

6. **ครูผู้สอน** หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
  - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
  - 1.2 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร
  - 2.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 2.2 ความสำคัญของหลักสูตร
  - 2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
  - 2.4 หลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.5 ความหมายของการบริหารหลักสูตร
  - 2.6 ความสำคัญของการบริหารหลักสูตร
  - 2.7 กระบวนการบริหารหลักสูตร
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2556, น. 34) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติ ได้รับประสบการณ์และพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, น. 6) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารการจัดการ หรือการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 56) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินการให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และให้บรรลุตามวิทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, น. 44) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในด้านการบริหารวิชาการ โดยต้องนำครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งก็คือการพัฒนาหลักสูตรและการนำแผนการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งก็คือการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำหลักสูตรไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและด้านการประเมินผลเพื่อนำผลสะท้อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่มี เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งหมดหาก สถานศึกษาใดดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ จะส่งผลให้สถานศึกษานั้นมีมาตรฐาน และคุณภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวผู้เรียน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 29-51) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถานประกอบการ และสถานที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ (2550, น.16) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ
3. การจัดงานวิชาการในสถานศึกษา
4. ครูกับการสอน
5. นักเรียนกับการเรียนรู้
6. การจัดและบริหารงานห้องสมุด

7. สื่อการสอน
8. การนิเทศภายในสถานศึกษา
9. การประกันคุณภาพการศึกษา

จิตติมา วรณศรี (2557, น.6) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, น.13) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาและบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การบริหารการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. การนิเทศการศึกษา
4. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น.103) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย

1. งานหลักสูตร

2. งานจัดการเรียนการสอน
3. งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อการเรียนรู้
4. งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
5. งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน
6. งานประกันคุณภาพการศึกษา

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2565, น.56) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การออกแบบหลักสูตร
2. การจัดการเรียนรู้
3. การประเมินผล

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ มีภาระงานที่กว้าง ครอบคลุมกิจกรรมภารกิจหลายด้านที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วยงานที่สำคัญ คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2556, น. 41) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่จะนำไปปฏิบัติ เนื้อหาสาระและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และวิธีการประเมินผล

รัตนา ดวงแก้ว (2561, น. 2-7) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ผลลัพธ์ที่คาดหวังหรือมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์การเรียนรู้ และวิธีการสอนที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และการประเมินผล ซึ่งจะเห็นว่าเป็นไปตามความหมายที่กำหนดโดย Tyler Wiggins and McTighe

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 113) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือข้อกำหนดอย่างเป็นระบบ ที่แสดงถึงจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และมวลประสบการณ์ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 2) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นข้อกำหนดจุดหมายโครงสร้างของเนื้อหาวิชาแผนการจัดการเรียนรู้โปรแกรมการศึกษา การจัดเนื้อหากิจกรรมประสบการณ์ต่าง ๆ หรือ

ศาสตร์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ รวมทั้งการมีส่วนร่วม กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ ที่เป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นวิธีที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายนั้น ๆ

สุภิญญา แซ่มซ้อย (2565, น. 67) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ที่ได้จากการวางแผนและการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โดยอาจจะปรับปรุง หลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นหรือสร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตร สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่แสดงถึงจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ เพื่อสถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 8) กล่าวว่า หลักสูตร คือ การประมวลความรู้และประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและ คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแผนที่กำหนดทิศทางใน การพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมาย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 30-31) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษาโดยมีความสำคัญต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะใช้เพื่อ หล่อหลอม กล่อมเกลา ส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นพลเมืองดีของสังคมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ประเทศชาติ
2. ความสำคัญต่อครู หลักสูตรสถานศึกษาจะทำให้ครูรับรู้และเข้าใจตรงกันถึงจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครู สามารถวางแผนจัดการศึกษาได้

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา หลักสูตรเป็นเสมือนพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนหลักที่จะช่วยให้ทราบจุดมุ่งหมายและความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อผู้เรียน

4. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง ช่วยให้ผู้ปกครองทราบถึงจุดมุ่งหมายและความคาดหวังเมื่อจบการศึกษาของบุตรหลาน

รัตนา ดวงแก้ว (2561, น. 2-9) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรอาจสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นแผนและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย

2. เป็นหลักและเป็นแนวทางในการวางแผนวิชาการ การจัดการ การบริหารการศึกษา การสรรหา และพัฒนาบุคลากร การจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรมการเรียนการสอนงบประมาณซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคาดหวังของหลักสูตร

3. เป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามนโยบายและแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4. ช่วยกำหนดความมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาสาระ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แหล่งทรัพยากร และการประเมินผลสำหรับการจัดการศึกษาของผู้สอนและผู้บริหาร

5. เป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมของประเทศ

ฉัตรดา เวชญาติลักษณ์ (2565, น. 5) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่จะบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายเป็นหัวใจสำคัญที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเป็นผลเมืองที่ดีมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และหลักสูตรยังเป็นส่วนสำคัญในการวางรากฐานคุณภาพของคนในชาติ โดยการกำหนดกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวังเพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วางรากฐานความคิดให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีและอยู่กับบุคคลอื่นได้อย่างปกติสุข

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, น. 67-68) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง และชุมชน ดังนั้นนักวิชาการหลายท่านได้ให้

ความสำคัญไว้ (มารุต พัฒนา, 2562 ขวลิขิต ชุกกำแพง, 2559 จารุณี เก้าเอียน, 2557 ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรมีความสำคัญต่อประเทศชาติ เนื่องจากหลักสูตรเป็นมาตรฐานการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนของประเทศ ซึ่งคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยหลักสูตรจะกำหนด คุณลักษณะของคนที่สามารถสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งความรู้ ความสามารถ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนเครื่องทำนายอนาคตการศึกษาของชาติ อนาคตของศึกษาของชาติย่อมมาจากหลักสูตรที่มี วิสัยทัศน์ ที่มีการวางกรอบเนื้อหาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบาย ทางการศึกษาของสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาทั้งในด้านการบริหารบุคคล การบริหาร งบประมาณ และการบริหารทั่วไปให้สอดคล้องกับการบริหารวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักสูตรมีความสำคัญต่อครูหรือผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ เพราะหลักสูตรจะทำให้ครูหรือผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยให้ ครูหรือผู้สอนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมคุณภาพของ ผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้เรียนและผู้ปกครองในฐานะที่ช่วยทำให้ทราบรายละเอียด เกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษ เช่น เนื้อหาสาระ ระยะเวลาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์เมื่อสำเร็จการศึกษา ฯลฯ อีกทั้งยังช่วยในการวางแผนการเรียนตลอดหลักสูตรและ การศึกษาต่อได้อย่างเป็นระบบ

5. หลักสูตรมีความสำคัญต่อชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็น สมาชิกคนหนึ่งของคุณชน ให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนอาจ มีความต้องการที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นหัวใจหลักใน การจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา เป็นแนวทางการจัดการศึกษา และยังเป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายสำคัญที่ตั้งไว้ หลักสูตรยังมี

ความสำคัญกับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนประชาชน ให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตรงกับความต้องการของสังคม

องค์ประกอบของหลักสูตร

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2556, น. 56) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักสูตรที่สำคัญ คือ หลักสูตรจะต้องประกอบด้วยความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 121) กล่าวว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย

1. หลักการเหตุผลที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา
4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้
5. สื่อ วัสดุ และแหล่งเรียนรู้
6. มาตรฐานของการวัดและประเมินผล

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 6) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) การประเมินผล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, น. 69-70) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ (Taba, 1962: Nolet and Mclaughlin, 2000 อ่างถึงใน ชวลิต ชูกำแหง, 2559 มนสิข สิริสมบูรณ์, 2563, มารุต พัฒนา, 2562) สามารถสรุปองค์ประกอบของหลักสูตรได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรไม่ใช่เพียงเหตุการณ์หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนหรือโรงเรียนเท่านั้น แต่หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนหรือกิจกรรมที่ปรารถนาจะให้เกิดกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาจจะกำหนดขึ้นโดยนโยบายของรัฐหรือผู้สอนก็ได้ ประการสำคัญหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนและสอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมนั้นด้วย ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงเป็นพื้นฐานประการแรกของหลักสูตร

ในการที่จะเป็นแผนเตรียมความพร้อมต่ออนาคตของเด็ก จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งอาจจะกำหนดตามแนวนโยบายของรัฐหรือครูผู้สอนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับสภาพของเด็กและบริบทของสังคมเป็นพื้นฐานในการกำหนด จุดมุ่งหมาย

2. เนื้อหาสาระของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีก ประการหนึ่งของหลักสูตร เนื้อหาที่ชัดเจนย่อมาจากนิยามและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนมาก่อน ในทางตรงข้ามถ้ากำหนดจุดมุ่งหมายที่แคบเกินไป ก็ย่อมส่งผลต่อความจำกัดของเนื้อหาที่ขึ้นขอบ ข่ายของเนื้อหาจะถูกกำหนดในความสัมพันธ์แนวราบ ก็ย่อมส่งผลต่อความจำกัดเนื้อหาในแต่ละชั้น

3. การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหลักสูตรจะต้องออกแบบการจัดการ การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกระบวนการคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในเนื้อหา นั้น รวมทั้ง ความสามารถของครูในการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับเป้าหมายหรือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงตัวชี้วัดผลลัพธ์ การเรียนรู้หรือพฤติกรรมตามตัวชี้วัดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จโดยตัวชี้วัดเหล่านี้ต้องมี 1) ความชัดเจน 2) ความหลากหลาย 3) เน้นภารกิจการเรียนรู้ โดยตรง 4) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกระบวนการเรียนรู้ และ 5) การทำให้ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จ

4. การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการ ปรับปรุงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหลักสูตรจะต้องกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้หรือพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จ การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดและ การนำผลการวัดและประเมินผลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือมีพัฒนาการในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า หลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นแผนช่วย เตรียมความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของผู้เรียน 2) ขอบข่าย เนื้อหา สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถ 3) การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้หรือพฤติกรรมตามตัวชี้วัด ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ 4) การวัดและประเมินผลเป็น

การวัดความสำเร็จของผู้เรียนตามตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้หรือพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

หลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2544, น. 5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า เป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สะสมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึงแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชน สังคม ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคมอย่างมีความสุข ซึ่งต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและสิทธิมนุษยชน

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 72) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนโดยปรับหลักสูตรแม่บทให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพชุมชน สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่น

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ พัฒนาชีวิตให้ประสบความสำเร็จ มีชีวิตอยู่ให้สังคมอย่างมีความสุข

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, น. 43) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 42) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรว่า การบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร วางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และนำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อม การจัดทำโครงการสอน การตรวจสอบ ความพร้อมของผู้เรียน การตรวจสอบ การยอมรับจากสังคม การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน เป็นต้น

2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การประชุมครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน เป็นต้น

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ควรมีการจัดประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือ เพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือเพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง (2551, น. 65) ให้ความหมายการบริหารหลักสูตร ไว้ว่า หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนหลักสูตร โดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารหลักสูตรใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นและนำหลักสูตรนั้นไปใช้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 1) การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 140) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การร่วมมือของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการวางกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา มวลประสบการณ์ และจัดสรรปัจจัยทางการบริหารเพื่อสนับสนุนกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวางแผนใช้งานหลักสูตร หรือการวางกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของการบริหารหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 42-49) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ กระบวนการบริหารงานมีประโยชน์ต่อการทำงาน ดังนี้

1. ช่วยให้การบริหารหลักสูตรสะดวกรวดเร็วขึ้น เพราะมองเห็นงาน ปัญหาของความซ้ำซ้อน และสามารถมอบหมายงานได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของงาน
3. ช่วยให้สถานศึกษาได้ขยาย เต็มโต และก้าวหน้า มองเห็นปัญหา ทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่วางไว้
4. ช่วยส่งเสริมตัวบุคคลในการทำงาน การจัดหน่วยงาน การบริหารงานได้เหมาะกับบุคคล เพื่อให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ
5. ช่วยให้ผู้บริหารได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้บุคคลในองค์การทำงานอย่างมีอิสระ และมีความคิดริเริ่ม
6. ช่วยในการจัดหมวดหมู่ของงาน ให้เป็นไปตามความเหมาะสมและรวดเร็ว
7. ช่วยให้มีระเบียบผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2556, น. 43) หลักสูตรมีความสำคัญมากที่สุดในการบวนการจัดการศึกษาเปรียบเสมือนเครื่องกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะในเด็กซึ่งเป็นความคาดหวังของประเทศชาติ ที่ต้องการให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยหลักสูตรช่วยให้เด็กรู้จักการอยู่ร่วมกัน การรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่เอาัดเอาเปรียบสังคม และสามารถเจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติได้ต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรมีความสำคัญมากในการจัดการศึกษา เพราะช่วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดการศึกษาให้เป็นไปด้วยความราบรื่น สะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมีทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษาที่ตั้งไว้

กระบวนการบริหารหลักสูตร

กรมวิชาการ (2544, น. 11) หลักสูตรสถานศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตร ผลผลิตจากการบริหารจัดการหลักสูตรจะนำมาเสนอในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ทราบว่สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างไร

ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การประสานงาน และการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

1.2 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแนวทางการดำเนินการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเอกสารประกอบหลักสูตร

1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และคณะกรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็น

1.4 จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือ

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.4 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน

2.5 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค

2.6 จัดทำคำอธิบายรายวิชา

2.7 จัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.9 กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.10 กำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

2.11 กำหนดการวัดผลและประเมินผู้เรียน

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
    - 3.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
    - 3.2 จัดหาเลือกใช้ทำและพัฒนาสื่อ
    - 3.3 จัดกระบวนการเรียนรู้
    - 3.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
    - 3.5 วัดผลและประเมินผล
    - 3.6 แนะนำ
    - 3.7 วิจัยเพื่อพัฒนา
    - 3.8 นิเทศ กำกับ ติดตาม
  4. การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) ดำเนินการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามภารกิจที่ 2 และภารกิจที่ 3 ซึ่งสถานศึกษาได้ กำหนดไว้
  5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
    - 5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการภายในสถานศึกษา
    - 5.2 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการจากภายนอกสถานศึกษา
  6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงาน
  7. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร
    - 7.1 สถานศึกษานำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา/ข้อเสนอแนะต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร
    - 7.2 สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- รุ่งชัชดา เวหะชาติ (2552, น. 215-216) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีดังนี้
1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สารระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินผลสถานภาพของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตร

6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 34-37) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตรเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดโครงสร้างหลักสูตร เขียนคำอธิบายรายวิชา และกำหนดหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญของการบริหารหลักสูตรซึ่งจะทำให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรประกอบด้วย การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

รัตนา ดวงแก้ว (2561, น. 48-72) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร (curriculum administration) ที่มุ่งเน้นการบริหารหลักสูตรในระดับสถานศึกษาตามลำดับ 3 ขั้นตอนหลักได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การกำหนดรายละเอียดและการจัดลำดับความสำคัญที่จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ต้องใช้ในอนาคต ให้เป็นรูปธรรมและสามารถปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนที่ 2 การนิเทศกำกับติดตามหลักสูตร การนิเทศติดตามหลักสูตรจะช่วยสะท้อนผล การถ่ายโอนความรู้สู่ห้องเรียนที่จะต้องควบคุมความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน รวมทั้งต้องรายงานความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษาสู่สาธารณะ ในการปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ โดยมีจุดประสงค์คือ เพื่อดูว่า “หลักสูตรเมื่อนำไปปฏิบัติได้เพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายทางปรับปรุงหลักสูตรถ้าพบสิ่งบกพร่อง เพื่อหาข้อดีข้อเสียในวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนและ ช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรจะใช้หลักสูตรต่อไปอีกหรือไม่” (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2530 อ้างถึงใน วิชา นนทพันธุ์ธาวาทย์, 2549, น. 11)

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 142-144) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ
4. ใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน
5. วิจัยติดตามการใช้หลักสูตร
6. นิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น.75) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะใช้ แบบเดียวกับกระบวนการ PDCA คือ เริ่มจากการศึกษาปัญหาและศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหาและขอบเขตสาระ และมวลประสบการณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลหลักสูตร และขั้นสุดท้ายคือ การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, น. 149-201) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของหลักสูตร โดยการศึกษานโยบาย วิสัยทัศน์ การพัฒนาการศึกษาของประเทศ หลักสูตรแกนกลาง มาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของระดับประเทศด้วย เพื่อนำมาใช้กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย ผลลัพธ์

การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดการเรียนรู้ และประเมินผล การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อระบุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระรายวิชา แนวการจัดการเรียนรู้ และแนวการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการที่จะบรรลุ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์เข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตาม ความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องจัดหาและปรับปรุงกระบวนการสอน การจัดชั้นเรียน การใช้อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมทางวิชาการ ตลอดจนการสอนซ่อมเสริมให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เกิดขึ้นหลังจากมีการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว จากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้เกิดการประเมินหลักสูตร โดยอาจจะออกแบบ การประเมินเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินผลหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการตรวจสอบเอกสาร หลักสูตร โดยดำเนินการหลังจากจัดทำหลักสูตรฉบับร่างแล้ว ควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพ ของเอกสารหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 2 การประเมินผลหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร ในระหว่างการใช้หลักสูตรควร มีการประเมินหลักสูตรควบคู่ไปด้วย เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดี เพียงใด มีส่วนใดต้องปรับปรุง

ระยะที่ 3 การประเมินผลหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินผลที่เกิดกับ ผู้เรียนคือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และตรวจสอบหาปัญหา อุปสรรค หรือข้อบกพร่องในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีคุณภาพมาก ยิ่งขึ้น

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	กระบวนกรบริหารหลักสูตรสถานศึกษา								
	ปริญพร วงศ์อุนทรโรจน์ (2535)	กรมวิชาการ (2544)	รุ่งชัชดา เวทชะชาติ (2552)	จิตติมา วรณศรี (2557)	รัตนา ดวงแก้ว (2561)	ปริญภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565)	สุกัญญา แซ่มช้อย (2565)	ความถี่
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	✓	✓	✓			✓		✓	5
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	7
3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	✓	✓			✓				3
4. การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา		✓							1
7. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร		✓	✓	✓		✓			4
8. การวิจัยติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		✓							1

จากตาราง 1 การศึกษากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 8 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนนักวิชาการทั้งหมด เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 นั้น มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา จัดทำระบบสารสนเทศให้เป็นระบบในสถานศึกษา รวมถึงจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเพื่อขอความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา

2. ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกำหนดการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3. ขั้นนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในตามแผนงาน ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ถูกต้อง จัดครูและบุคลากรที่เข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถและลักษณะงาน โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดทำและพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย และจัดระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียนได้ชัดเจนและถูกต้อง

4. ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ การกำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร สร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จัดระบบกำกับ ติดตามและประเมินผล ทำแผนนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล ที่ชัดเจน สม่าเสมอ การวิเคราะห์ สรุปและมีการจัดทำรายงานการประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

5. ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตาม และรายงานผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้นและกระตุ้นให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตากอำเภอที่ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออก ประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา และอำเภอวังเจ้า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด 108 แห่ง (ห้องเรียนสาขา 2 แห่ง) มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหาร จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตาก ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมด 16,406.65 ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดเป็นอันดับ 4 ของประเทศและเป็นอันดับ 2 ของภาคเหนือ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา 50 ลิปดา 36 พิลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 7 ลิปดา 22 พิลิปดาตะวันออก สูงกว่าระดับน้ำทะเล 116.2 เมตร มีระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทาง 426 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศของจังหวัดตากเป็นพื้นที่ตามแนวเทือกเขา โดยสภาพพื้นที่จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกั้นกลาง ทำให้ลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกันไป เนื่องจากเทือกเขาถนนธงชัยเป็นตัวปะทะมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน ทำให้ซีกตะวันออกได้รับความชุ่มชื้นจากลมมรสุมไม่เต็มที่ สภาพแห้งแล้ง ส่วนฝั่งตะวันตกจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมมากกว่าทำให้ปริมาณฝนตกมีความชุ่มชื้นโดยเฉพาะในที่ที่อยู่ในเขตภูเขา จังหวัดตากมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง สุโขทัย กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี กาญจนบุรี และประเทศสหภาพพม่า ยาวประมาณ 540 กิโลเมตร (แม่น้ำเมย 170 กิโลเมตร เทือกเขาตะนาวศรี 370 กิโลเมตร)

พื้นที่ติดต่อ

ระยะทางจากอำเภอเมืองตากไปอำเภอใกล้เคียง

อำเภอบ้านตาก 22 กิโลเมตร

อำเภอวังเจ้า 38 กิโลเมตร

อำเภอสามเงา 56 กิโลเมตร

อำเภอแม่สอด 86 กิโลเมตร

อำเภอแม่ระมาด 120 กิโลเมตร

อำเภอพบพระ 135 กิโลเมตร

อำเภอท่าสองยาง 170 กิโลเมตร

อำเภออุ้มผาง 251 กิโลเมตร

อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเป็นไปตามหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อมูลสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตาราง 2 ข้อมูลสถานศึกษาจำแนกตามอำเภอและระดับการจัดการศึกษา

อำเภอ	จำนวน สถานศึกษา (โรงเรียน)	ระดับการจัดการศึกษา	
		ชั้นอนุบาล 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6	ชั้นอนุบาล 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
เมืองตาก	39	27	12
บ้านตาก	28	22	7
สามเงา	24	16	8
วังเจ้า	16	12	4
รวม	108	77	31

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ณ วันที่ 16 พฤษภาคม 2564

ทิศทางการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 การกำหนดกรอบทิศทางการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วยภาคส่วนผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ประจำปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

วิสัยทัศน์

“พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน ปลอดภัย ภายใต้การบริหารที่มีประสิทธิภาพ ตามแนววิถีใหม่”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างหลากหลายทั่วถึงมีคุณภาพและมีทักษะชีวิต
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะ สมรรถนะอย่างรอบด้าน เป็นคนดี และมีความสุข มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความปลอดภัยและมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ยึดหลักธรรมาภิบาลโดยเน้นการมีส่วนร่วมตามแนววิถีใหม่

เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างหลากหลายทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะชีวิต ตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง
3. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย
4. นักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับทุกคนมีคุณภาพตามหลักสูตร มีคุณธรรมจริยธรรม ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ มีสมรรถนะ และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
5. นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือให้มีความปลอดภัย และมีความสุข
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีจิตวิญญาณความเป็นครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนมีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
7. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

8. มีระบบการบริหารจัดการตามแนววิถีใหม่ที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาลภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

9. มีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการบริหารจัดการ

10. มีระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ค่านิยมขององค์กร

“ยึดหลักธรรมาภิบาล ประสานด้วยกัลยาณมิตร มีจิตบริการ พัฒนางานอย่างมีคุณภาพ”

คำขวัญเจตจำนงการบริหารงานด้านความสุจริต

“ตาก 1 ร่วมใจ ทำงานโปร่งใส ไร้ออร์ปชั้น ยึดมั่นคุณธรรม”

นโยบาย

1. ด้านความปลอดภัย
2. ด้านโอกาส
3. ด้านคุณภาพ
4. ด้านประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ช่อเพชร วงศ์เสนา (2557) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรเพิ่มงบประมาณการบริหาร

หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับทุกโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสัมมนาให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในหลักสูตรมากขึ้น และชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนการบริหารหลักสูตรในทุกด้าน

นัยนา สังขกรม (2557) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ในจังหวัดลำปาง ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตร โดยรวมและรายการกิจการบริหารมีการในระดับมาก พิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติเป็นรายการกิจจากมากไปน้อย คือการวางแผน การนำองค์กร การจัดองค์กรและการควบคุมตามลำดับและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่สำคัญได้แก่ การวางแผนพัฒนาหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น, บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนไม่เพียงพอ, ขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องหลักสูตร, และขาดการติดตามการประเมินผล การใช้หลักสูตร สำหรับแนวทางแก้ปัญหา ได้แก่ ควรทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ, ควรมีการอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร, ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและควรติดตามการประเมินผลทุกชั้นตอน

จิตรลดา อุบัติมา (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 36 ในภาพรวม 7 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร และด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) ปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 36 ในภาพรวม 7 ด้าน พบว่า มีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษามีปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร มีปัญหา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิลาสณี กนกไกรทรัพย์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในขอบเขตการดำเนินการ 4 ด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสรุปผลการดำเนินงาน การปรับปรุงพัฒนา การดำเนินการบริหารและการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล 2) ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร พบว่ามีเนื้อหาของหลักสูตรที่มากเกินไป แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการเรียนการสอนโดยจัดให้ครู สอนตรงตามรายวิชาเอกจะทำให้เกิดประสิทธิผลที่ดี และช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น 2) ด้านการนิเทศขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีจำนวนการนิเทศน้อยครั้ง จึงควรมีแนวทางการจัดให้ มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรมีการให้คำแนะนำ ชี้แจงแก่บุคลากรในสถานศึกษา เมื่อมีการติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้ง 3) ด้านการสรุปผล การดำเนินงานยังขาดการสรุปผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงจึงควรให้มีการ สรุปผลการดำเนินการที่สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้จริง 4) ด้านการปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตร ขาดการปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริง จึงควรรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นเอกสารเพื่อแจ้งให้ทราบ ถึงผลการแนวทางการ พัฒนาในแต่ละครั้ง เพื่อให้เป็นแนวทางในครั้งต่อไป

สุกัญญา จตุรงค์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7 ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารหลักสูตร ของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการสรุปผล การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุง พัฒนาการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) คุณภาพของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะ สุขกาย สุขภาพจิตที่ดี อยู่ใน อันดับสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตและมีสุนทรียภาพ และ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามลำดับ และ 3) การบริหาร หลักสูตร ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7 ได้ค่าประสิทธิภาพในการทำนวยร้อยละ 49.90

บุญกอง พลสมัคร(2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็น ต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหาและแนวทางพัฒนา ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ควรนำการพัฒนาหลักสูตรเข้าที่ประชุมประจำเดือน ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดให้ครูได้ศึกษาดูงานเข้ารับการอบรม แนวทาง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรมีสาระการเรียนรู้มากเกินไป ทั้งครูยังมีภาระงานมากทำให้ขาดการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรลด เวลาเรียน จัดเวลาให้นักเรียนได้เรียนทางดาวเทียมไกลกังวลร่วมด้วย ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับ สถานศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรให้เพียงพอ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา การนิเทศติดตามไม่เป็นระบบและทำไม่ต่อเนื่อง ควร แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และกำหนดปฏิทินการนิเทศให้ ชัดเจน

อังสุมารินทร์ รูปงาม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ในระดับประถมศึกษาในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัย การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติซึ่งในการปฏิบัตินั้นโดยรวม พบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติ มาก ทั้ง 7 ภารกิจ ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มี การปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และกระบวนการบริหาร หลักสูตร ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า สถานศึกษาควรมีการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ควรมีการประสานร่วมมือกันใน ระบบกลุ่ม ควรมีการประชุมวางแผน ควรมีการให้ความความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษา ควรมี

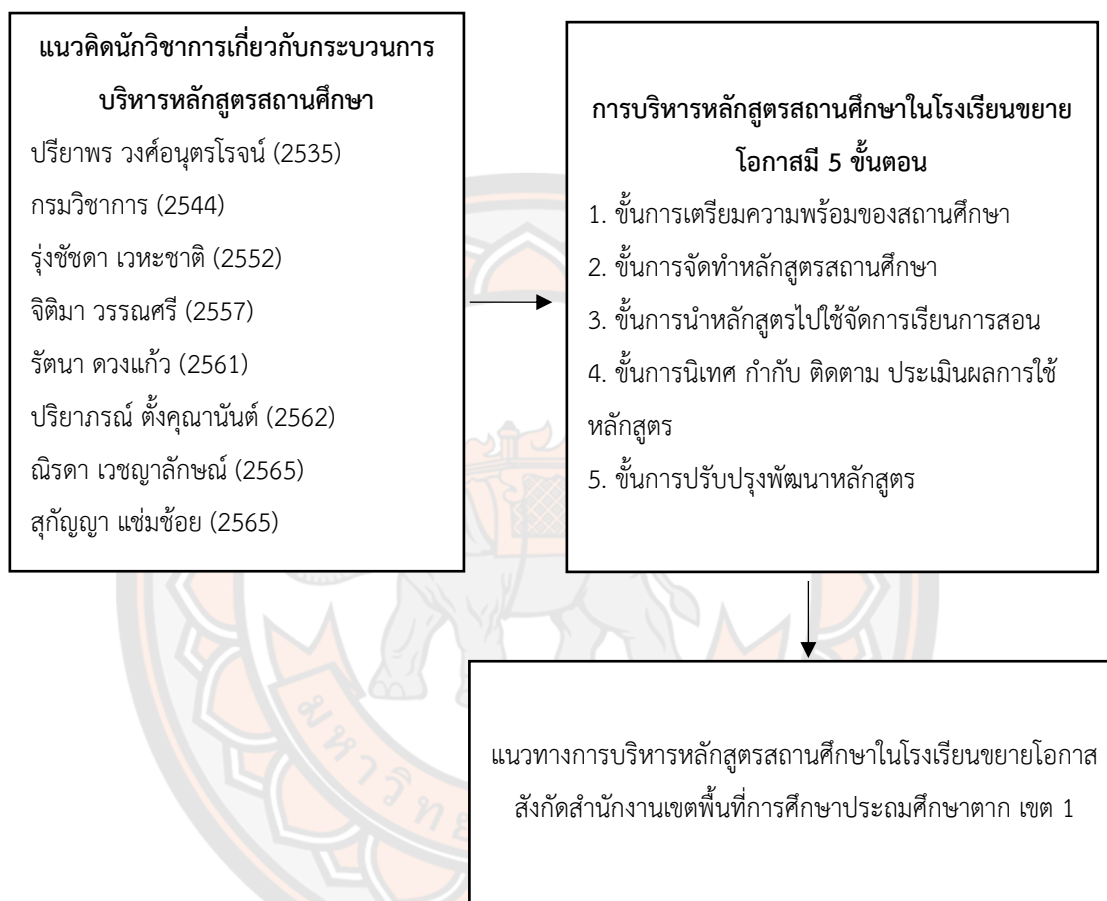
การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ควรมีการประเมินหลักสูตร และควรมีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร

สุกัญญา ประมาะยัง (2560) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดด้านการส่งเสริมสนับสนุนและด้านกำกับดูแลคุณภาพอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ต่างกันและปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 31 โรงเรียน รวม 487 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 217 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 1

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง			
			ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน	รวม
1	ตากสินราชานุสรณ์	54	1	1	21	23
2	บ้านลานห้วยเตือ	12	1	1	3	5
3	บ้านโปร่งแดง	16	1	1	5	7
4	บ้านหนองนกปีกกา	13	1	1	4	6
5	น้ำดิบพิทยาคม	14	1	1	4	6
6	หนองเสือพิทยาคม	14	1	1	4	6
7	บ้านชะลาตระฆัง	15	1	1	5	7
8	ทรัพย์สมบูรณ์พิทยาคม	17	1	1	5	7
9	อนุบาลบ้านบ่อไม้หว่า	16	1	1	5	7
10	บ้านตลุกกลางทุ่ง	15	1	1	5	7
11	บ้านมูเซอ	18	1	1	6	8
12	บ้านหนองบัวเหนือ	5	1	1	1	3
13	บ้านน้ำดิบ	14	1	1	4	6
14	ยางโองน้ำวิทยาคม	15	1	1	5	7
15	เด่นไม้ซุงวิทยาคม	15	1	1	5	7
16	บ้านดากประถมวิทยา	25	1	1	9	11
17	ชุมชนบ้านแม่ยะ	7	1	1	1	3
18	บ้านห้วยพลู	15	1	1	5	7
19	ขุนห้วยดากพัฒนาศึกษา	25	1	1	9	11
20	หินลาดนาไฮวิทยาคม	14	1	1	4	6
21	วังหวายวิทยาคม	14	1	1	4	6
22	บ้านปากทางเขื่อนภูมิพล	6	1	1	1	3
23	หมู่บ้านตัวอย่าง	13	1	1	4	6
24	บ้านวังโพ	15	1	1	5	7
25	บ้านดงลาน	6	1	1	1	3
26	บ้านใหม่สามัคคี	14	1	1	4	6
27	บ้านป่ายางตะวันตก	15	1	1	5	7

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
			ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน	
28	เด่นวีราษฎร์รังสรรค์	16	1	1	5	7
29	ดงข่อมพิทยาคม	13	1	1	4	6
30	ผาผึ้งวิทยาคม	22	1	1	8	10
31	ตชด.ค่ายพระเจ้าตากฯ	14	1	1	4	6
รวม		487	31	31	155	217

ที่มา: ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วิทยฐานะ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ
2. ขั้นตอนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 12 ข้อ
3. ขั้นตอนนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ
4. ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร จำนวน 13 ข้อ
5. ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ

มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สทิธร เชาวนชัย อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 5.3 ดร.ชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
6. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตรหาค่า IOC (Index of item-objective congruence: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องมีดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.05$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ถ้า $IOC < 0.05$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ปรากฏว่าได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 (ผลการหาค่าคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ข หน้า 89)

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจพิจารณา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่า เท่ากับ 0.96 (ผลการหาค่าคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ค หน้า 94)

8. ปรับปรุงประเด็นคำถามตามคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและนำเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับงานวิจัย

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าคุณภาพแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ
น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในชั้นนั้น ๆ อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาคำถามการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นประเด็นการสัมภาษณ์
โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละขั้นตอนมากำหนดเป็นข้อคำถามในเครื่องมือเพื่อหาแนวทาง
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมีวิธีในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ทางด้านบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล ทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) รางวัล
สถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านวิชาการหรือด้านการบริหารจัดการ ระดับเหรียญทอง

ได้แก่

1. ดร.ภูธนภัส พุ่มไม้ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตากพิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตาก

2. ดร.ภูรินทร์ ชนิลกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านพบพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

3. นายจิระพงษ์ สุริยา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอัมพวงวิทยาคม สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีลักษณะ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure or Guided Interviews) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 1 ข้อ
2. ขั้นตอนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 1 ข้อ
3. ขั้นตอนนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน จำนวน 1 ข้อ
4. ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร จำนวน 1 ข้อ
5. ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์การสร้างคำถาม เพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนด
2. นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมากำหนด เป็นข้อคำถามในเครื่องมือ
3. ร่างข้อคำถามแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวันเวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน 2565 – 9 มกราคม 2566 ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1.	ดร.ภูธนภัส พุ่มไม้ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตากพิทยาคม	3 พฤศจิกายน 2565	13.00 น.
2.	ดร.ภูรินทร์ ชนิลกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านพบพระ	22 พฤศจิกายน 2565	13.00 น.
3.	นายจิระพงษ์ สุริยา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอุ้มผางพิทยาคม	9 มกราคม 2566	13.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (survey research)
ผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	37	17.05
1.2 หญิง	180	82.95
รวม	217	100.00
2. วิทยฐานะ		
2.1 ไม่มีวิทยฐานะ	78	35.95
2.2 วิทยฐานะชำนาญการ	52	23.96
2.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	87	40.09
รวม	217	100.00
3. ตำแหน่งการปฏิบัติงานของท่านในปัจจุบัน		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	31	14.29
3.2 ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	31	14.29
3.3 ครูผู้สอน	155	71.42
รวม	217	100.00
4. ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 ต่ำกว่า 10 ปี	96	44.24
4.2 11 – 20 ปี	52	23.96
4.3 มากกว่า 21 ปี	69	31.80
รวม	217	100.00

จากตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มีจำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 17.05 และเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 82.92 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ไม่มีวิทยฐานะ มีจำนวน 78 คิดเป็นร้อยละ 35.95 วิทยฐานะชำนาญการ มีจำนวน 52 คิดเป็นร้อยละ 23.96 และวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีจำนวน 87 คิดเป็นร้อยละ 40.09 จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 เป็นครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีจำนวน 31 คน

คิดเป็นร้อยละ 14.29 และเป็นครู มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 และจำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 96 คน
คิดเป็นร้อยละ 44.24 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 11-20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ
23.96 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 21 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ในภาพรวม

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1.	ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.17	0.70	มาก	4
2.	ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.59	มาก	1
3.	ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน	4.25	0.62	มาก	2
4.	ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตร	4.11	0.77	มาก	5
5.	ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร	4.19	0.69	มาก	3
	รวม	4.20	0.67	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30) รองลงมา คือ ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25) และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ ครู ผู้ปกครองและ ชุมชน	4.13	0.99	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ มีคุณสมบัติเหมาะสม	4.35	0.85	มาก
3	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบ	3.86	1.11	มาก
4	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.24	0.82	มาก
5	สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามี ความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.26	0.87	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มี ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำสาระหลักสูตร รายวิชาได้	4.16	0.91	มาก
รวม		4.17	0.93	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาจากผู้ที่
เกี่ยวข้องที่มีคุณสมบัติเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้จัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง

และชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.26) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.86)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน	4.29	0.86	มาก
2	ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.33	0.75	มาก
3	สถานศึกษากำหนดสาระรายปี และรายภาคของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน	4.43	0.70	มาก
4	สถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.38	0.70	มาก
5	สถานศึกษากำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และชุมชน	4.14	1.05	มาก
6	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้	3.88	1.13	มาก
7	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน	4.32	0.80	มาก
8	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	4.31	0.79	มาก
9	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.29	0.78	มาก
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงผลงานของตนเอง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง	4.38	0.86	มาก

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร
		$\bar{X}$	S.D.	หลักสูตร
11	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี	4.51	0.71	มาก
12	สถานศึกษากำหนดรูปแบบการวัดผลและประเมินผล การศึกษาที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน	4.38	0.78	มาก
	รวม	4.30	0.83	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษา
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ
สถานศึกษากำหนดสาระรายปี และรายการของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของ
นักเรียน และชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเปิดโอกาสให้
นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 ชั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ครูผู้สอนใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระเบียบ	4.27	0.81	มาก
2	ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.35	1.02	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลาย	4.32	0.79	มาก
4	ครูผู้สอนจัดทำและพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย	4.29	0.81	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ระบบการมีส่วนร่วม	4.27	0.82	มาก
6	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.29	0.87	มาก
7	ครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ	4.24	1.01	มาก
8	ครูผู้สอนมีการจัดเตรียมแผนการสอนเนื้อหาและวิธี การประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับหลักสูตร	4.30	0.85	มาก
9	ครูผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความใฝ่เรียน สร้าง บรรยากาศให้น่าเรียนรู้ และสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน	4.29	0.84	มาก
10	ครูผู้สอนใช้การเสริมแรงอย่างเหมาะสมเมื่อผู้เรียนแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์	4.22	0.89	มาก
11	สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อ การจัดการเรียนรู้	4.13	0.82	มาก
12	สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น	3.88	1.08	มาก
13	ครูผู้สอนจัดระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริงของผู้เรียน	4.33	0.88	มาก
14	ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง	4.42	0.78	มาก
	รวม	4.26	0.88	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียน การสอนในภาพรวมอยู่ในระดับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42) รองลงมา คือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถาปัตยกรรมศาสตร์มีงบประมาณเพียงพอใน การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของ สถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.09	1.13	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็น ระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร	4.24	0.87	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.96	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	4.13	0.96	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศกำกับ ติดตามในสถานศึกษา	4.14	1.01	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศกระบวนการเรียน การสอนตามปฏิทินที่กำหนด	4.12	0.98	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินหลักสูตรโดยใช้เครื่องมือและ เทคนิควิธีที่มีความเหมาะสม	4.14	0.96	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.92	1.15	มาก
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารการนิเทศ กำกับ ติดตามที่ครอบคลุมทุกประเด็น	4.09	0.96	มาก
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานสรุปการนิเทศและมี การจัดทำรายงานการประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุง และพัฒนา	4.14	0.92	มาก
11	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการ บริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็น ประจำทุกปี	4.04	1.08	มาก
12	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาทุกภาคเรียน	4.14	0.85	มาก

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{X}$	S.D.	
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	4.05	1.02	มาก
	รวม	4.11	0.77	มาก

จากตาราง พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
การใช้หลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.92)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของผลการศึกษาสภาพการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ที่	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 217)		ระดับการ บริหาร หลักสูตร
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และประเมินผลการใช้ หลักสูตรโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.17	0.94	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ ทันสมัย	4.19	0.91	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควร พัฒนาจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.31	0.68	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ใน การวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้ม ีความทันสมัยอยู่เสมอ	4.24	0.79	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการ หลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.04	1.05	มาก
รวม		4.19	0.87	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษามีการวิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการประเมินการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมข้อมูลสารสนเทศ
เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.24) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาการบริหาร
จัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04)

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ขั้นตอนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ขั้นตอนนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน 4) ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โดยนำผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละขั้นตอนมาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยมีรายละเอียดประเด็นหัวข้อการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการให้สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารและครูควรร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง ดัดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆในสถานศึกษา คุณครูวิชาแนะแนวช่วยประชาสัมพันธ์หลักสูตรตาม ความถนัดและความสนใจของนักเรียน และประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาในงานประชุมผู้ปกครอง ดัง คำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

...โรงเรียนจะต้องประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนก่อนโดยการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงตอนเช้าแถว ดัดป้ายประชาสัมพันธ์ตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งประสานครูวิชาแนะแนวให้ช่วยแนะแนวนักเรียนให้เรียนตามความถนัดและความสนใจของของนักเรียน รวมทั้งประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบในวันประชุมผู้ปกครองรับทราบในรายละเอียดและค่าใช้จ่ายของแต่ละหลักสูตร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ผอ.และครูจะต้องร่วมมือกันในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา โดยประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนรับทราบโดย ดัดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่าง ๆ ใน

โรงเรียน ทั้งบอร์ดหน้าห้องเรียน โรงอาหาร และชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบในวันประชุมผู้ปกครอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาผ่านทางแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบ และประชาสัมพันธ์ในวันประชุมผู้ปกครอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

1.2 ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสถานศึกษาโดยส่งหนังสือประชาสัมพันธ์และแนบแนวหลักสูตรตามสถานศึกษาต่าง ๆ ช่องทางเว็บไซต์สถานศึกษา เฟซบุ๊กสถานศึกษา เสียงตามสายในชุมชนหมู่บ้าน และสถานีวิทยุท้องถิ่น ดังคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

...การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรับนักเรียนและในแต่ละหลักสูตรใช้ช่องทาง เว็บไซต์สถานศึกษา เฟซบุ๊กสถานศึกษา รวมทั้งสถานีวิทยุของจังหวัดและส่งหนังสือประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาไปตามโรงเรียนต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้บุคคลภายนอกรับทราบว่าแต่ละหลักสูตรเรียนอะไรโดยใช้เว็บไซต์สถานศึกษา และเฟซบุ๊กสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาผ่านทางเว็บไซต์โรงเรียน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาผ่านทางเฟซบุ๊กโรงเรียน และประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาในเสียงตามสายหมู่บ้านโดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการสำรวจความถนัดและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการเรียนการสอน

...ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ทั้งครูและนักเรียนโดยการสอบถามความคิดเห็นและสำรวจความถนัดของนักเรียนในสถานศึกษาก่อน ว่ามี

ความต้องการและอยากเรียนอะไร แล้วไปสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน แล้วจึงนำความคิดเห็นมาเปิดหลักสูตรสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ผู้บริหารและครูควรสำรวจความต้องการและความสามารถของนักเรียน โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มีส่วนร่วม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ผู้บริหารต้องสำรวจความต้องการของครูและนักเรียนก่อนว่า ครูอยากสอนอะไร นักเรียนอยากเรียนอะไร มีความถนัดในด้านไหนบ้าง อยากให้โรงเรียนสอนอะไร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

2.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

...ผอ.จะส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในการทำแผนการสอนของครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ครูที่โรงเรียนจะจัดทำแผนการสอนตามความต้องการของนักเรียน โดยสอบถามนักเรียน อยากเรียนอะไรบ้างในแต่ละวิชา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...โรงเรียนจะส่งเสริมให้ครูสอบถามนักเรียนก่อนว่า ถนัดด้านไหน อยากเรียนอะไรบ้างในแต่ละรายวิชา แล้วให้ครูมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

3. ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน

จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางให้สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

3.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายตามแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรอบปีงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน

...โรงเรียนมีการจัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อให้มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอ จากเงินรายหัวของนักเรียนที่สพฐ. จัดสรรมาให้ตอนนี้เราก็แบ่งไปในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเต็มที่ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ให้ครูแต่ละกลุ่มสาระเสนอโครงการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จะได้กำหนดงบประมาณในแต่ละส่วนได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ครูร่วมจัดทำโครงการของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อของบประมาณในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

3.2 ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำโครงการเสนอหน่วยงานภายนอกเพื่อขอส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

...โรงเรียนมีการเก็บเงินบำรุงการศึกษาแล้วจะแจ้งผู้ปกครองเลยว่าเงินบำรุงการศึกษาจัดอะไรให้กับบุตรหลานของท่านบ้าง เพราะบ้างหลักสูตรมีรายจ่ายสูง และจัดการของบสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ บ้างบางครั้งเมื่ออยากพัฒนาโรงเรียนเป็นพิเศษ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...โรงเรียนทำโครงการระดมทุนจากภายนอก เพื่อหารายได้ให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา หรืออยากปรับปรุงตรงไหนในโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ทำโครงการเสนอของบประมาณจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อให้เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

4. ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรกำหนดแผนการการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้ครูทุกคนได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

...โรงเรียนให้ฝ่ายบริหารจะต้องมีตารางการนิเทศครูประจำ ผอ.แล้วก็รองผอ.อีก 4 ท่านจะต้องนิเทศครูโดยแบ่งกัน ครู 1 คนใน 1 ภาคเรียนจะต้องได้รับการเข้านิเทศจากฝ่ายบริหาร และจะได้รับการนิเทศจากหัวหน้ากลุ่มสาระอีกคนละ 1 ครั้ง รวมแล้วครูจะได้รับการนิเทศอย่างน้อยคนละ 2 ครั้งใน 1 ภาคเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...การนิเทศภายในต้องทำเป็นประจำ โรงเรียนผอ.จะมีแผนการนิเทศการสอนของครู โดยจะให้ฝ่ายบริหารกับครูหัวหน้ากลุ่มสาระร่วมกันนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...กำหนดปฏิทินการนิเทศโดยให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

4.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำรายงานและนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนมาปรับใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

...เมื่อครูได้รับการนิเทศแล้ว ผอ.จะให้ครูทำรายงานการนำผลการนิเทศไปปรับใช้ในการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ครูที่ได้รับการนิเทศแล้ว ให้นำผลการนิเทศไปประยุกต์ใช้แล้วให้เกิดการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...ขอให้ครูรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากปรับการจัดการสอน หลังได้รับการนิเทศ ว่าครูสอนดีขึ้นหรือไม่ นักเรียนเป็นอย่างไรบ้างหลังครูปรับวิธีสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

5. ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

จากประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

5.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อไป

...เมื่อสิ้นปีการศึกษาฝ่ายบริหารและครูจะร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตร แล้ววางแผนพัฒนาหลักสูตร โดยทำการ SWOT วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของโรงเรียนก่อน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ขอจะทำการวางแผนพัฒนาหลักสูตรโดยทำ SWOT ก่อนว่าบริบทของโรงเรียนเป็นแบบไหน สภาพท้องถิ่นชุมชนเป็นอย่างไร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...บริบทของโรงเรียนต้องทำ SWOT เพื่อดูสภาพของโรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

5.2 ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

...บริบทของโรงเรียนขอเป็นโรงเรียนยอดนิยมของจังหวัดตาก แล้วก็ได้รับการคัดเลือกจากสพฐ. ให้เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษของจังหวัดตาก ดังนั้นฝ่ายบริหารจะร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และชุมชน เช่น โรงเรียนจะมีหลักสูตรเตรียมวิศวะให้เด็กที่เก่งวิทย์-คณิต หลักสูตรเกี่ยวกับหุ่นยนต์ ให้เด็กที่สนใจมาเรียน เป็นต้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 3 พฤศจิกายน 2565)

...ผอ.ร่วมกับครูแต่ละกลุ่มสาระพัฒนาและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความพร้อมของโรงเรียน ความถนัดของนักเรียน และอาชีพของคนในชุมชน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 22 พฤศจิกายน 2565)

...เมื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ปรับปรุง 2560) และบริบทของสถานศึกษา สำนวความต้องการและความถนัดของผู้เรียน สำนวจครูผู้สอนในรายวิชาที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งโรงเรียนจะเน้นเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีพ ที่นักเรียนสนใจและมีความถนัด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 9 มกราคม 2566)

จากการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ผู้วิจัยจึงเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ที่	ข้อความถาม	แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
1	<p>ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา</p> <p>ประเด็นข้อความถาม : ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการให้สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างไรบ้าง</p>	<p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง โดยการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง ติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆ ในสถานศึกษา หรือประชาสัมพันธ์ หลักสูตรสถานศึกษาในงานประชุม ผู้ปกครอง</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่หน่วยงานภายนอก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสถานศึกษา ส่งหนังสือประชาสัมพันธ์และแนบแนวหลักสูตรตามสถานศึกษาต่างๆ ช่องทางเว็บไซต์สถานศึกษา เฟซบุ๊กสถานศึกษา เสียงตามสายในชุมชนหมู่บ้าน และสถานีวิทยุท้องถิ่น</p>
2	<p>ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ประเด็นข้อความถาม : ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไรบ้าง</p>	<p>1. ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการสำรวจความถนัดและความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>2. ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น</p>
3	<p>ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน</p> <p>ประเด็นข้อความถาม : ท่านคิดว่าจะมีแนวทางให้สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้นอย่างไรบ้าง</p>	<p>1. ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อแสดงรายละเอียดการใช้รายจ่ายงบประมาณรายจ่ายตามแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรอบปีงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน</p> <p>2. ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำโครงการเสนอหน่วยงานภายนอกเพื่อขอส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา</p>

ที่	ข้อความ	แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
4	<p>ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ประเด็นข้อความ : ท่านคิดว่าจะมี แนวทางในการจัดให้สถานศึกษามี การนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรบ้าง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารควรกำหนดแผนการการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้ ครู ทุกคนได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียน การสอนเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำรายงานและนำผล การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนมาปรับใช้เพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น
5	<p>ชั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ประเด็นข้อความ : ท่านคิดว่าจะมี แนวทางในการวางแผนพัฒนาการ บริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อไป 2. ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยาย โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน ได้มาใช่วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร อยู่ใน ระดับมาก ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และขั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า

1.1 ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีคุณสมบัติ

เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)

1.2 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายและ จิตใจที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดสาระรายปี และรายภาคของ หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ อยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

1.3 ขั้นตอนนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนรายงานผล การเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนจัดการเรียน การสอนโดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามิถึงงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

1.4 ขั้นตอนนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดขั้นตอน การนิเทศอย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่าง สม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$)

1.5 ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควร พัฒนาจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหาร

จัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ทั้ง 5 ชั้น เมื่อพิจารณา ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดังนี้

2.1 ขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครองโดยการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง ติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆในสถานศึกษา หรือประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาในงานประชุมผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่หน่วยงานภายนอก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสถานศึกษา ส่งหนังสือประชาสัมพันธ์และแนบแนวหลักสูตรตามสถานศึกษาต่างๆ ช่องทางเว็บไซต์สถานศึกษา เฟซบุ๊กสถานศึกษา เสียงตามสายในชุมชนหมู่บ้าน และสถานีวิทยุท้องถิ่น

2.2 ขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการสำรวจความถนัดและความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.3 ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายตามแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรอบปีงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนและผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำโครงการเสนอหน่วยงานภายนอกเพื่อขอส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

2.4 ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดแผนการการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้ครูทุกคนได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำรายงานและนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียน

การสอนมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2.5 ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อไป และร่วมกันพัฒนาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ขั้นการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนโดยให้สถานศึกษามีภารกิจในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 น. 36) สอดคล้องกับฉวีพรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 5) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อันจะบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายเป็นหัวใจสำคัญที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเป็นพลเมืองที่ดีมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตลอดจนการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การบริหารหลักสูตรที่ชัดเจนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับช่อเพชร วงศ์เสนา (2557, น. 98-99) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับสุกัญญา จัตุรงค์ (2558, น. 1479) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7 ผลวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ชั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า เป็นชั้นที่มีสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสูงสุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา วิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน และสถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544, น. 5) กล่าวว่าสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สะสมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจิตตรา อุบัติมา (2558, น. 81) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 36 ผลวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นมีการจัดสาระการเรียนรู้จัดสัดส่วนเวลาเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาเป็นรายปีหรือรายภาคและรายหน่วยการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ครูมีแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลและยังสอดคล้องกับสุกัญญา ประมาะยัง (2560, น.115-116) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ผลวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้ให้

ความสำคัญต่อหลักสูตรสถานศึกษาได้จัดอบรม ประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 ชั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า เป็นด้านที่มีสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาดำสุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่สำคัญมากให้ได้มาซึ่งต้องทำเป็นระบบโดยข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร จัดให้มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงานสรุปการนิเทศและมีการจัดทำรายงานการประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา สอดคล้องกับบริบท ดวงแก้ว (2561, น. 48-72) กล่าวว่า การนิเทศติดตามหลักสูตรจะช่วยสะท้อนผลการถ่ายโอนความรู้สู่ห้องเรียนที่จะต้องควบคุมความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน รวมทั้งต้องรายงานความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษาสู่สาธารณะ ในการปฏิบัติการกิจต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ และการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารเรื่องการใช้หลักสูตรในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับอังสุมารินทร์ รุปราม (2559, น. 84) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการหลักสูตร โดยโรงเรียนมีการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อปรึกษาหารือ เตรียมการด้านต่างๆ ก่อนเปิดภาคเรียนสถานศึกษามีการให้คำแนะนำ ใช้ในระบบนิเทศ และมีการนิเทศการสอนปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับ ติดตามเสมอ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ทั้ง 5 ขั้นตอน เมื่อพิจารณา ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดังนี้

2.1 ชั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครองโดยการประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง ติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆในสถานศึกษา หรือประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาใน

งานประชุมผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่หน่วยงานภายนอก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสถานศึกษา ส่งหนังสือประชาสัมพันธ์และแนะนำหลักสูตรตามสถานศึกษาต่างๆ ช่องทางเว็บไซต์สถานศึกษา เฟซบุ๊กสถานศึกษา เสียงตามสายในชุมชนหมู่บ้าน และสถานีวิทยุท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสพผลสำเร็จควรเริ่มจากการประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน และผู้ปกครองภายในสถานศึกษาก่อน แล้วประชาสัมพันธ์ให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกได้รับทราบผ่านทางป้ายประชาสัมพันธ์ เครือข่ายออนไลน์ เพื่อให้ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม ดังนั้นสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และใช้การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ทั้งแผ่นพับ ออนไลน์ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ในหลักสูตรสถานศึกษาต่างๆ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, น. 9) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นจะต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือ โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ป้ายนิเทศ แผ่นพับ สื่อมวลชนท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต รวมทั้งผู้บริหารและครูออกไปเยี่ยมเยือนประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับนัยนา สังขกรม (2557, น. 84-85) ได้วิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ในจังหวัดลำปาง พบว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่หน่วยงานและชุมชน ควรจัดทำคู่มือหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และควรติดต่อประสานงานกับกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้ที่เกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.2 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในการสำรวจความถนัดและความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทำให้การจัดการเรียนการสอนตรงกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งจะส่งผล

ให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับจิตติมา วรณศรี (2557, น. 45-56) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัว และใช้กระบวนการต่างๆ ที่จะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับฉริตา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 47) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องมีการพัฒนาวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความถนัด ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและ เหมาะสมกับตัวเอง และยิ่งสอดคล้องกับจิตจรดา อุปติมา (2558, น. 81) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและ ปัญหาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นมีการจัดสาระ การเรียนรู้จัดสัดส่วนเวลาเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการวิเคราะห์ คำอธิบายรายวิชาเป็นรายปีหรือรายภาคและรายหน่วยการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นแผนการจัดการ เรียนรู้และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วม กิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมกัน จัดทำแผนรายจ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายตาม แผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรอบปีงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน และผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำโครงการเสนอหน่วยงาน ภายนอกเพื่อขอส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนมีอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกใน การเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอ จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น การดำเนินงานไม่สะดุด ครูผู้สอนและนักเรียนเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลให้การเรียนรู้ของ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารและครูควรร่วมมือกันจัดทำแผนงบประมาณ ประจำปี โดยวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานในสถานศึกษา และขอ ความร่วมมือหรือระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกให้สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษา

ดำเนินงานด้วยความราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับNorthwest Regional Education Laboratory (sited in Whitehead, Boschee, and Decker, 2013, pp. 110-111 อ้างถึงใน เข้มทอง ศิริแสงเลิศ 2561, น. 57) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องตรวจสอบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชามีการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน ห้องเรียน สนาม ฯลฯ อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้จัดสรรวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการดำเนินการจัดศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับบุญกอง พลสมักร (2559, น. 119) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรงบประมาณจะพิจารณาตามรายหัวนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อย ก็จะได้รับเงินงบประมาณน้อยตามไปด้วย ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กได้รับงบประมาณส่วนนี้น้อยทำให้มีโรงเรียนขาดงบประมาณบริหารหลักสูตร แนวทางพัฒนา คือควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรให้เพียงพอ รวมทั้งจัดหางบประมาณจากภายนอกด้วย

2.4 ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดแผนการการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้ครูทุกคนได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำรายงานและนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำอย่างต่อเนื่อง เพราะจะช่วยพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาครูผู้สอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนทันทันสมัย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเล็งเห็นความสำคัญ และจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ อาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อสร้างอุปนิสัยของการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนอยู่เสมอ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 11) ได้กล่าวถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาว่า สถานศึกษาจะต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา งานวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, น. 185) กล่าวว่า การนิเทศภายในมีประโยชน์หลายด้านก่อให้เกิด

ผลดีในการดำเนินงานโรงเรียนหลายประการ ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนางานวิชาการมากขึ้น การที่จะพัฒนางานวิชาการนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องพัฒนาทั้งกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมด้านวิชาการต่างๆ และกระบวนการนิเทศการศึกษาควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ภายในโรงเรียนยังมีครูที่มีความสามารถ ประสบการณ์แตกต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพการสอนแตกต่างกันไปด้วยการนิเทศภายในจึงเป็นวิธีการลดช่องว่างดังกล่าว ซึ่งทำให้มีผลการปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับอังสุมารินทร์ รุ่งงาม (2559, น. 84) ได้วิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดหลักสูตร โดยโรงเรียนมีการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อหารือและเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนเปิดภาคเรียน สถานศึกษาควรมีการให้คำปรึกษาแนะนำการใช้ระบบการนิเทศ มีการนิเทศการสอนปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีการอบรมการนิเทศ กำกับ ติดตามเสมอ อีกทั้งสถานศึกษาควรมีการอบรมครูประจำการให้ผู้ได้รับการนิเทศได้เสริมความรู้ใหม่ โดยการสาธิตการสอน เพื่อมีการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอน

2.5 ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อไป และร่วมกันพัฒนาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปีหลังจากการประเมินหลักสูตร สถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรทั้งหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นให้ตอบสนองตรงกับความต้องการของชุมชน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลายของหลักสูตร เพื่อให้ตรงกับความถนัด สามารถและความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2555, น. 4) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องมีบทบาทในการนำหลักสูตรแกนกลางสู่การปฏิบัติทั้งในส่วนของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน หลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องเหมาะสมกับบริบท ความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนโดยหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นจะต้องครอบคลุมส่วนที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้ เพราะเป็นความคาดหวังร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาติ อีกทั้งจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นจุดเน้นและความต้องการของสถานศึกษา

นั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับวิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558, น. 71-72) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ควรมีหน่วยงานจัดทำหลักสูตรให้กับโรงเรียนเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเรียนการสอนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีการวางแผนบริหารจัดการและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ โดยกำหนดให้มีช่วงเวลาชัดเจนและเหมาะสม เพื่อไม่ให้กระทบต่อการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับบุญกอง พลสมัคร(2559, น. 118) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรจึงอาจจะเหมาะกับบางพื้นที่เท่านั้น แนวทางพัฒนาการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย มีการประชุมวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและวิถีชีวิตของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยขั้นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบสภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและครูควรร่วมมือกันประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และเป็นประจำทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. จากผลการวิจัยขั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ สภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน
3. จากผลการวิจัยขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น สภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและครูควรร่วมมือกันวางแผนงบประมาณประจำปีให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกในเพื่อดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างราบรื่น

4. จากผลการวิจัยขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ สภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารต้องวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ และส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

5. จากผลการวิจัยขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและครูควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา ชุมชน และสอบถามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองเพื่อวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตอื่น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางบริหารหลักสูตรในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *นियามคำศัพท์หลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลิสรา จิตรขญาณิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2561). *หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและทรัพยากรการศึกษา ใน ประมวลสาระชุด วิชา การบริหารวิชาการและทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 1-5*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิตรลดา อุปติมา. (2558). *สภาพและปัญหาในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2561). *หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและทรัพยากร การศึกษา ใน ประมวลสาระชุด วิชา การบริหารวิชาการและทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 1-5*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ช่อเพชร วงศ์เสนา. (2557). *สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนรัช.
- นัยนา สังขกรม. (2557). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ในจังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- บุญกอง พลสมัคร. (2559). *การศึกษาลักษณะและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2562). *หลักคิด การจัดการหลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2544). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวีวรรณ เกตุมะ. (2564). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน ด้านคณิตศาสตร์ (NT) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต3 (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2561). หน่วยที่ 2 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตรใน ประมวลสาระชุด วิชาการบริหารวิชาการและทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.
- เรณู บุญเสรษฐ. (2561). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎิบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2564). การพัฒนาหลักสูตรจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิลาสินี กนกไกรทรัพย์. (2558). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วีโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564). คู่มือการจัดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). *นวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สุกัญญา จัตรงค์. (2558). *การบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7*. วารสารวิชาการ, 9(1), 1473-1487.
- สุกัญญา ประมาะยัง. (2560). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารงานวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียน มาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อังสุมารินทร์ รุปงาม. (2559). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ใน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทอร์น.

ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ (แบบสอบถาม เรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย อาจารย์สาขาวิชาบริหาร วิจัย และพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.ชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

1. ดร.ภูธนภัส พุ่มไม้ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตากพิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตาก
2. ดร.ภูรินทร์ ชนิลกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านพบพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
3. นายจิระพงษ์ สุริยา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอุ้มผางพิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตาก

ภาคผนวก ข ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
อิสระ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา							
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ เห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาแก่ ครู ผู้ปกครองและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและ งานวิชาการของสถานศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ มีคุณสมบัติเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพียงพอแก่ การนำไปใช้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรและ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรใน สถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และ สามารถนำความรู้ไปจัดทำสาระหลักสูตร รายวิชาได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา							
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีส่วน ร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไข เพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการ ของนักเรียน และชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
8	ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีส่วนร่วมใน การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายการจัด การศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษากำหนดสาระรายปี และรายภาค ของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และ ตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ หลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วม กิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษากำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่ หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของ นักเรียน และชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของ นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถ บูรณาการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษาจัดทำแนวทางส่งเสริมให้ผู้เรียน แสดงผลงานของตนเอง เพื่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจในตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษาจัดทำแนวทางส่งเสริมให้ผู้เรียนมี สุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
18	สถานศึกษากำหนดรูปแบบการวัดผลและ ประเมินผลการศึกษาที่หลากหลายให้ สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน							
19	ครูผู้สอนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาใน การจัดการเรียนการสอน ตามแผนที่วางไว้ อย่างเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ครูผู้สอนกำหนดการจัดการเรียนการสอนโดย จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีแหล่ง การเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ครูผู้สอนมีการจัดทำและพัฒนาสื่อการสอนที่ หลากหลาย ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ระบบการมี ส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	ครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ครูผู้สอนมีการจัดเตรียมแผนการสอนเนื้อหา และวิธีการประเมินผลการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ครูผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความใฝ่ เรียน สร้างบรรยากาศให้น่าเรียนรู้ และสร้าง เจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	ครูผู้สอนใช้การเสริมแรงอย่างเหมาะสมเมื่อ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างถูกต้องและ ลงโทษเมื่อมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอใน การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
31	ครูผู้สอนจัดระบบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อ ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร							
33	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศภายในของสถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายมี ส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดขั้นตอนการนิเทศ อย่างเป็นระบบ ตรงเป้าหมายของการใช้ หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์การประเมินที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน/ โครงการนิเทศกำกับติดตามในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ กระบวนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินหลักสูตรโดยใช้ เครื่องมือและเทคนิควิธีที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการประกัน คุณภาพภายใน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร การนิเทศ กำกับติดตามที่เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานสรุป การนิเทศและมีการจัดทำรายงาน การประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงและ พัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานสรุปผล การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อ ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำทุกปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
44	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปผล การดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร							
46	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้ มีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการประเมินการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหาร จัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนา การบริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

Reliability

Scale: ALL VARIABLES Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.961	50

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชั้นตอนที่ 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

*****

แบบสอบถาม เรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมีนางสาวธาริดา สกลภัทรสกุล เป็นผู้วิจัย และ ผศ.ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวธาริดา สกลภัทรสกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

*****

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะ วิทยฐานะชำนาญการ
 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

3. ตำแหน่งการปฏิบัติงานของท่านในปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
 ครูผู้สอน

4. ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน

ต่ำกว่า 10 ปี 11 – 20 ปี มากกว่า 21 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 อยู่ในระดับใดให้ตรงตามความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นนั้น ๆ เกณฑ์พิจารณาคือ

5 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	การบริหารหลักสูตร				
		5	4	3	2	1
การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ ครู ผู้ปกครองและชุมชน					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีคุณสมบัติเหมาะสม					
3.	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ					
4.	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
5.	สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำสาระหลักสูตรรายวิชาได้					
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						
7.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน					
8.	ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
9.	สถานศึกษากำหนดสาระรายปี และรายภาคของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560) และตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน					
10.	สถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
11.	สถานศึกษากำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และชุมชน					

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	การบริหารหลักสูตร				
		5	4	3	2	1
12.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้					
13.	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน					
14.	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง					
15.	ครูกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้					
16.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงผลงานของตนเอง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง					
17.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี					
18.	สถานศึกษากำหนดรูปแบบการวัดผลและประเมินผล การศึกษาที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน					
การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน						
19.	ครูผู้สอนใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระเบียบ					
20.	ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ					
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
22.	ครูผู้สอนจัดทำและพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ระบบการมีส่วนร่วม					
24.	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ					
25.	ครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ					
26.	ครูผู้สอนมีการจัดเตรียมแผนการสอนเนื้อหาและ วิธีการประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับหลักสูตร					
27.	ครูผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความใฝ่เรียน สร้างบรรยากาศใ้หน้าเรียนรู้ และสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน					
28.	ครูผู้สอนใช้การเสริมแรงอย่างเหมาะสมเมื่อผู้เรียนแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์					
29.	สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อ การจัดการเรียนรู้					

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1	การบริหารหลักสูตร				
		5	4	3	2	1
30.	สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์ การสอน เป็นต้น					
31.	ครูผู้สอนจัดระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน					
32.	ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง					
การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร						
33.	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
34.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบตรงเป้าหมายของการใช้หลักสูตร					
35.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					
36.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
37.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศกำกับติดตามในสถานศึกษา					
38.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศกระบวนการเรียนการสอนตามปฏิทินที่กำหนด					
39.	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินหลักสูตรโดยใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีที่มีความเหมาะสม					
40.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ					
41.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารการนิเทศ กำกับ ติดตามที่ครอบคลุมทุกประเด็น					
42.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานสรุปการนิเทศและมีการจัดทำรายงานการประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา					
43.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำทุกปี					
44.	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกภาคเรียน					

ข้อ	สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	การบริหารหลักสูตร				
		5	4	3	2	1
45.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร						
46.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
47.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีให้มีคุณภาพทันสมัย					
48.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
49.	ผู้บริหารสถานศึกษาเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มี ความทันสมัยอยู่เสมอ					
50.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวธาริดา สกลภัทรสกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 2

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

*****

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมี ผศ.ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
  3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
- ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

นางสาวธาริดา สกลภัทรสกุล
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

ตำแหน่ง .....

สังกัด/หน่วยงาน.....

ประสบการณ์ทำงาน .....

วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์ .....

เวลาที่สัมภาษณ์ .....

สถานที่ .....

หมายเลขโทรศัพท์ .....

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการให้สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางให้สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เอกสาร วัสดุการสอน อุปกรณ์การสอน เป็นต้นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการจัดให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมออย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

5. ขั้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวธาริตา สกลภัทรสกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร